

Pijnloos plasonderzoek

Mannelijke lezers: opgelet! Onderzoek naar de oorzaak van moeilijk plassen hoeft niet langer ongemakkelijk of pijnlijk te zijn. Normaal gesproken wordt bij zulk onderzoek een katheter via de penis in de blaas geschoven. Dat is nodig om het functioneren van de blaas te controleren. Probeer daar maar eens ontspannen aan mee te werken... Samen met een groep jonge onderzoekers lanceerde medisch-fysicus Ron van Mastrigt een aantrekkelijk alternatief: het plascondoom. Waar bij een normaal condoom het opvangreservoir voor sperma zit, bevindt zich bij het plascondoom een slangetje dat naar een zakje leidt. Incontinenten mannen gebruiken dit hulpmiddel om hun urine op te vangen in plaats van naar de luiers te moeten grijpen. Van Mastrigt zag andere mogelijkheden. Met zijn natuurkundig inzicht verbond hij het plascondoom met een apparaat dat de druk in de blaas meet als er door het slangetje wordt geplast. En voilà: een pijnloos plasonderzoek. Zo'n drukmeting maakt duidelijk of een plasprobleem bij de blaas moet worden gezocht. Zo niet, dan kan er sprake zijn van goedaardige prostaatvergroting, een veel voorkomend en nog onverklaard verschijnsel bij ouder wordende mannen. Een vergrote prostaat duwt de urinebuis dicht omdat deze er dwars doorheen loopt. Dan wordt het plassen problematisch.

Vrijwilligers

Tijdens het plassen door het plascondoom wordt een klepje gesloten. Op dat moment meet men de druk in de blaas. Dankzij het nieuwe plascondoom meldden zich wel duizend vrijwilligers aan voor bevolkingsonderzoek naar prostaatproblemen. Dat was met de blaaskatheter nooit gelukt. De mannen, tussen 40 en 80 jaar oud, worden vijf jaar lang gevolgd. Naar verwachting krijgt een deel van hen net als andere mannen op latere leeftijd last van prostaatvergroting. De blaas reageert daarop door eerst sterker te worden. Ondanks vernauwing van de urinebuis kan de man dan toch blijven plassen. Uiteindelijk gaat het mis en verslechtert de blaas. Het plassen wordt een probleem. Met het plasonderzoek hoopt wetenschapper Ron van Mastrigt dit omslagpunt te kunnen vaststellen. Dat is het tijdstip waarop een prostaatoperatie moet plaatsvinden. Eerder heeft geen zin.

Luisteren naar de plasstraal

Alternatief voor het plascondoom is een microfoon die het geruis van de plasstraal opneemt. De microfoon wordt tussen het scrotum en de anus tegen de huid gedrukt. Even plassen en het onderzoek is voorbij voordat je het weet. Het frequentiepatroon dat het plaseluid voortbrengt verradt of de urinebuis is vernauwd en in welke mate.

Gepubliceerd in: Experiment NL, deel 2, een uitgave van NWO in samenwerking met Quest (oktober 2009)

© Manon Laterveer-de Beer